

Prevetritev režima zdravstvenega varstva rastlin v Evropski uniji

Društvo za varstvo rastlin Slovenije
Ljubljana, 27. nov. 2008

Vlasta Knapič, Katarina Groznik
Fitosanitarna uprava RS

Vsebina

- i **Politika izboljšanja predpisov**
- i **Vsebinski razlogi prevetritve**
- i **Stebri**
- i **Časovnica sprememb**

Izboljšanje predpisov

Better Regulation β Lizbonska strategija

Poenostaviti in izboljšati ureditve za državljane in podjetja

CILJ: EU do leta 2010 najbolj konkurenčno, dinamično ter na znanju temelječe gospodarstvo na svetu

izražanje stalne zavezanosti k:

- | izboljšanju oblikovanja zakonodajne politike,
- | priprave osnutkov predpisov in
- | povečanja celotne učinkovitosti ter skladnosti predpisov

5 principov za dober predpis

Predpis mora biti:

- i Transparenten**
- i Razložljiv (zakaj)**
- i Sorazmeren / skladen**
- i Dosleden**
- i Ciljan le v kritične točke, ki jih je treba regulirati**

Kako nastanejo boljši predpisi?

- i Vključevanje vseh zainteresiranih skupin (stakeholder groups).
- i Orodja:
 - l Ocena učinkov (Impact Assessment)
 - l Poenostavitev (Simplification) in
 - l Merjenje administrativnih bremen.
- i Predpise posodobimo, ukinemo ali prilagodimo

Uvedba alternativ predpisom

- i **Predpisi, ki niso ureditveni in nadzorni** in se uporabljajo za uresničevanje ciljev politike izboljšanja režima, vključujejo:
 - l postopkovne predpise, urejanje,
 - l pogodbeni dogovori, prostovoljni sporazumi, tržna dovoljenja,
 - l davki in subvencije, zavarovalne sheme...
- i à več svobode....

Administrativne poenostavitve

- i uveljavitev sistemov, ki omogočajo **hitro, poceni in enostavno poslovanje podjetij in državljanov** z državno upravo in drugimi javnimi institucijami.
 - l enostavnejša oddaja dohodnine po elektronski poti,
 - l elektronsko poslovanja DURS-a s gospodarskimi subjekti in podobno,
 - l elektronska prijava potrebe po zaposlitvi in podobno.
 - l Elektronska oddaja prijave pridelave na FURS

Ovire in bremena

- i Administrativne ovire**
 - | zmanjšanje
 - | odprava
 - | preprečitev
- i Administrativna bremena so del administrativnih stroškov, ki nastanejo zgolj zaradi zahtev predpisov in niso običajni stroški podjetja (posameznika ipd.).**

Režim

- i Režim = ureditev ali
- i Regulativa v širšem smislu:
 - | Zakonodaja
 - | Odredbe
 - | Pravila
 - | Navodila
 - | okrožnice
 - | razlage
 - | Priporočila...

Potrošnik in državljan

Vliv na pripravo/odpravo predpisov

- i **potrošnik** = posameznik, ki
 - | sodeluje na trgu in
 - | uporablja blago / storitve
- i **državljan** – širše, se nanaša na odnos med posamezniki in državo
- i **zainteresirana javnost**

Zakaj prevetritev direktive 2000/29/ES?

- i Sprejem 1977
- i + 48 sprememb
- i Konsolidirana verzija 2000
- i + 18 sprememb
- i ?konsolidirana verzija 2009
- i Prelomnica leto 1993 à **Uvedba režima skupnega trga EU**

Razlogi prevetritve režima ZVR

- i **globalizacija** in povečanje mednarodne izmenjave blaga omogoča vnos tujerodnih škodljivih organizmov,
- i **širjenje teritorija EU** je povečalo raznolikosti v klimi in rastju, kar kliče po večji koordinaciji in harmonizaciji med DČ,
- i **klimatske spremembe** omogočajo naselitev novih organizmov, ki lahko povzročajo škodo s prerazmnožitvami,
- i prenos odgovornosti za zdravje rastlin na pridelovalce – **rastlinski potni list**

Cilji prenove režima ZVR

- i **zagotavljanje varnosti hrane** s preprečevanjem zmanjšanja pridelka ali dostopnostjo rastlin, ki se uporabljajo v prehranski verigi
- i **varovanje zdravja ljudi in okolja** s preventivnimi ukrepi, da se zmanjša raba fitofarmaceutskih sredstev in vpliv na biodiverzitetu
- i **varovanje rastlinskih virov** s preprečevanjem boleznih in škodljivcev ter invazivnih vrst na kmetijske in nekmetijske površine

FR predlog: 8 osi prenove režima ZVR

1. Definiranje prioritet in **hierarhično organiziranje fitosanitarnega tveganja**,
2. Institucionaliziranje **opazovalne mreže** za zdravstveno varstvo rastlin in fitosanitarnega previdnostnega splošnega nadzora škodljivih organizmov,
3. Povečanje učinkovitosti **nadzora ob uvozu** na območje EU
4. Večanje odgovornosti in **profesionalnega odnosa imetnikov** (lastni sistem PMP – Phytos. Management Plan, implementiranega ga že ima veliko drevesnic po marketing direktivah)

8 osi prenove režima ZVR

5. **Odškodnine** pridelovalcem za izbruhe,
6. Redno prilagajanje fitosanitarnih predpisov dejanskemu stanju v EU,
7. **Povečanje harmonizacije** sistemov in načina dela med službami,
8. **Povečanje transparentnosti** med državnimi organizacijami za varstvo rastlin.

Preventiva namesto kurative

- i Pri vseh točkah prenove je **preprečevanje** osrednji element režima zdravstvenega varstva rastlin v EU.
- i Naslanja se na 3 stopnje nadzora škodljivih organizmov:
 - l nadzor vnosa,
 - l nadzor širjenja in
 - l nadzor mest pridelave in distribucije

MOTO prenove

Uradne službe se naj usmerijo na

- i **nadzor najbolj kritičnih točk,**
- i zgodnjega odkrivanja in obvladovanja izbruhov na svojih ozemljih ter
- i na preventivne ukrepe pred vnosom bolezni in škodljivcev v luči preprečevanja škode in varovanja okolja ob povečani globalizaciji, trgovini in klimatskih spremembah.

Veterinarska prenova

- i Cilj v 7 letih spremeniti režim
- i Objava namere za prenovo 2005
- i Visoka politična podpora Sveta ministrov
- i Organizirali so več posebnih sestankov, konferenc in strokovnih delavnic, da so pomagali ocenjevalcem
- i 2008 so dobili strategijo **B** zainteresirana javnost

Primer slabe prakse: EU Predpisi o semenu in sadikah

Dvojno urejena skupina rastlin (imetniiki)	FITO-register	SEME-register
Vinska trta (razmnoževalni in sadilni material)	DA	DA
Sadne rastline (razmnoževalni in sadilni material)	DA za vse razen NE za: - <i>Corylus avellana</i> , <i>Ficus carica</i> , - <i>Juglans regia</i> , <i>Olea europaea</i> , - <i>Pistacia vera</i> , <i>Ribes</i> sp., - <i>Vaccinium</i> sp.	DA za vse
Zelenjadnice (razmnoževalni in sadilni material) - Annex II to Directive 2008/72/EEC	DA za vse razen : <i>Allium fistulosum</i> , <i>Allium sativum</i> , <i>Asparagus officinalis</i>	DA za vse
Okrasne rastline (razmnoževalni material)	DA za vrste in rodove v prilogi V. dir. 2000/29	DA za vse vrste in rodove, a le RAZMNOŽEVALNI material

Invazivne rastline

- i **CBD + IPPC konvencija združujeta**
 - | **Ocene tveganja**
 - | **Infrastrukturo nadzora na meji**
 - | **Prakso ukrepov**
- i **EU Komisija ne združuje predpisov**
- i **Za invazivne rastline verjetno vzpostavlja nove službe na mejah, v notranjosti...**

Časovnica politične usmeritve Sveta EU

- i 12. jun. 2008 prva obravnava SI predsedstva izhodišča za prenovo režima ZVR
- i 16. jul. 2008 prva razprava o francoskem predlogu osi prenove
- i 6. nov. 2008 sprejem DS 975/08
- i 21. nov. 2008 Svet ministrov (A točka) à podpora Komisiji za:
 - | Oceno
 - | Strategijo
 - | Akcijski načrt
 - | Spremembo direktive 200/29/ES

Časovnica dela Komisije - naročilo

Ocena prenove režima ZVR potrebuje čas:

- i pripravljalna faza ocene (**apr 2008 mar 2009**), ki gre po določenih fazah:
 - | podpora COPHS, prispevki DČ, zainteresiranih strank,
 - | priprava specifikacije za ocenjevalca, zagotovitev proračuna,
 - | sestave upravnega odbora (seteering group) in presojevalnega odbora (Audit commitee),
 - | nato Komisija izvede naročilo in napravi pogodbo z izvajalcem ocene.

Izdelava neodvisne ocene

- i Ocena à prvo poročilo evalvatorja prejme Komisija do junija 2009,
- i posvet z deležniki v sept 2009,
- i vmesno poročilo upravnega odbora novembra 2009,
- i predlog zaključnega poročila (apr 2009 mar 2010),

Strategija prenove ZVR

- i na podlagi ocene – evaluation study – sledi priprava nove strategije (apr. 2009 – mar. 2010),
- i kjer Komisija tesno sodeluje z:
 - | Delovno skupino Sveta – vodje fitosanitarnih služb (COPHS) in
 - | Zainteresirano javnostjo (stakeholders)

Akcijski načrt za prenovo ZVR

- i akcijski načrt (jun - dec 2011),
- i Dopolnitve in spremembe predpisov od leta 2012 dalje
- i 2-3 leta za sprejem nove uredbe
- i Zakonodajne direktive s področja sprejemata skupaj Svet EU in Parlament EU 2015 à posvet z zainteresirano javnostjo

Imate idejo, kako izboljšati predpis?

- i <http://www.mju.gov.si/>
- i pripombe, mnenja in predloge, ki bi lahko prispevali k bolj učinkovitemu delovanju javne uprave in odpravi administrativnih ovir, podate na:
- i oao.predlogi@gov.si

Imate idejo, kako izboljšati fitosanitarni predpis?

- i <http://www.furs.si/>
- i pripombe, mnenja in predloge, ki bi lahko prispevali k bolj učinkovitemu delovanju javne uprave in odpravi administrativnih ovir, podate na:
- i Furs.mkqp@gov.si

Informacijska obveznost ne sme biti ovira

- i **Tipi informacijskih obveznosti:**
 - | oddajanje statističnih izkazov in poročil
 - | vloge za dovoljenja ali oprostitev
 - | vloge za pooblastila
 - | vpisi v registre
 - | vloge za subvencije ali dotacije
 - | sodelovanje z revizijo/inšpekcijo
 - | zakonsko označevanje izdelkov zavoljo drugih strank
 - | certificiranje izdelkov ali postopkov...

Ste v zagati zaradi predpisov?

- i Nova storitev – klicni center**
- i Halo uprava**
01/588-85-88
031/888-888
- i Halo inšpekcija**
01/588-85-98
031/888-588